

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Att:

24.10.2017

WWFs innspill til «Sak 11/2017 - Regulering av fiske etter uer i 2018»

Den norske regjering har satt som mål at naturen skal forvaltes slik at planter og dyr som finnes naturlig sikres i levedyktige bestander. Likevel foregår det et betydelig ikke-bærekraftig fiske etter enkelte truede og sårbare arter i norske farvann.

WWF Verdens naturfond er spesielt bekymret for situasjonen for vanlig uer (*Sebastes norvegicus*) i norske farvann.

WWF mener derfor at det må:

- Etableres en formell forvaltnings- og gjenoppbyggingsplan i tråd med anbefaling fra det internasjonale havforskningsrådet (ICES) og Havforskningsinstituttet (HI).
- Innføres **full stans av direkte fiske etter vanlig uer i norske farvann**, gjeldende alle redskapstyper (inkl. juksa).
- Innføres **en bifangstadgang, beregnet på ukesbasis, på maksimalt 5 % for hele året i norske farvann**, gjeldende alle redskapstyper (inkl. juksa).
- Innføres **økt minstemål for vanlig uer i norske farvann**, fra dagens 32 cm til 37 cm.
- Etableres en **obligatorisk rapporteringssystem for fritidsfiskere ved fangst av vanlig uer i norske farvann**, i tråd med råd fra HI.
- Effekten av tiltakene må observeres og reguleringen, herunder bifangstgangen, må justeres dersom det kommer frem at overnevnte tiltak ikke har tilstrekkelig ønsket effekt.

Vanlig uer på rødlista over truede og sårbare arter

I Artsdatabankens rødliste over truede og sårbare arter i Norge (Norsk rødliste for arter 2015) er vanlig uer oppført som direkte utrydningstruet og i kategorien "sterkt truet" (EN).

HI sin Havforskningsrapport av 2017 viser at vanlig uer er på historisk lavt nivå. Dette etter at urbestanden har opplevd en sviktende rekruttering siden 1990-tallet og frem til i dag. Siden 2005 har fiskedødeligheten stadig økt og er i dag høyere enn noensinne tidligere observert. HI anbefaler et sterkt yngelvern for å sikre rekruttering av bestanden.

Det internasjonale havforskningsrådet (ICES) anbefaler et nullfiske på vanlig uer, noe HI støtter. ICES og HI anbefaler også null fangst for fritidsfiskere.

HI melder at deres modeller viser at uerbestanden i norske farvann kan kollapse før 2020 dersom fangster opprettholdes på dagens nivå.

Internasjonale forpliktelser og nasjonalt lovverk

Norge har gjennom Konvensjonen for Biologisk Mangfold (CBD) forpliktet seg til at *alle fiskebestander skal høstes bærekraftig innen 2020, slik at man unngår overfiske. Det skal finnes oppbygningsplaner og tiltak for minkende bestander – og truede arter skal være innenfor trygge økologiske nivåer (Aichi-mål 6, CBD).*

Havressursloven av 2009 slår fast følgende:

“Formålet med lova er å sikre ei berekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.”

Samtidig følger, jf. § 7 i samme lov:

«Forvaltningsprinsipp og grunnleggjande omsyn

Departementet skal vurdere kva slags forvaltningstiltak som er nødvendige for å sikre ei berekraftig forvaltning av dei viltlevande marine ressursane.

Ved forvaltninga av dei viltlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet skal det leggjast vekt på

- a) ei føre-var-tilnærming i tråd med internasjonale avtalar og retningslinjer*
- b) ei økosystembasert tilnærming som tek omsyn til leveområde og biologisk mangfald*
- c) ein effektiv kontroll med hausting og anna utnytting av ressursane*
- d) ei formålstenleg fordeling av ressursane, som mellom anna kan medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna*
- e) ei optimal utnytting av ressursane som er tilpassa marin verdiskaping, marknad og industri*
- f) at haustingsmetodar og reiskapsbruk tek omsyn til behovet for å redusere moglege negative verknader på levande marine ressursar*
- g) at forvaltningstiltak er med og sikrar det materielle grunnlaget for samisk kultur.*

Og § 16:

«Gjennomføring av hausting

All hausting og anna utnytting av viltlevande marine ressursar skal skje så skånsamt som mogleg.

Departementet kan fastsetje forskrifter om gjennomføring av hausting, mellom anna om

- a) tidsrom for hausting og tidspunkt for utsegling*
- b) kor mange fartøy frå ulike grupper som kan hauste samtidig i eit område*
- c) forbod mot hausting i visse område, av visse artar eller med visse reiskapar*
- d) utforming, merking, bruk og røktning av reiskapar og andre innretningar som vert nytta i samband med hausting*
- e) største eller minste tillatne storleik på individ og at det berre eller for ein del skal haustast hann- eller hoindivid*
- f) tillaten bifangst*
- g) utforming og bruk av haustingsreiskapar for å redusere skadeverknader på andre artar enn mållartane.*

WWF mener at bestanden av vanlig uer må forvaltes etter en strengere føre-var tilnærming enn det norske fiskerimyndigheter har lagt til grunn til dags dato. Dette for å kunne oppnå internasjonale forpliktelser i tråd med Aichi-mål nr. 6 og etterleve Havressursloven.

Eksisterende råd

Det ble i 2014, med bakgrunn i bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet (den gangen kalt Fiskeri- og kystdepartementet) nedsatt en arbeidsgruppe som laget en rapport om forvaltning av uer nord for 62° nord. Denne rapporten kom med følgende anbefalinger for vanlig uer:

- *Arbeidsgruppen anbefaler å innføre en bifangstgang, beregnet på ukesbasis, på 10 % hele året*
- *Arbeidsgruppen er imidlertid av den oppfatning at enkelte grupper likevel må gis en bifangstgang utover 10 % i deler av året for at disse fartøyene skal ha anledning til å gjennomføre et fiske etter andre arter*
- *På bakgrunn av punktet ovenfor anbefaler representantene fra Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet at fartøy med største lengde under 21 meter som fisker med konvensjonelle redskap i perioden fra og med 1. august til og med 31. desember skal ha en bifangstprosent, beregnet på ukesbasis, på 30 %. Representanten fra Norges Fiskarlag foreslår at denne perioden utvides til også å gjelde i januar og februar.*

Representanten begrunner dette med at enkelte mindre fartøy i denne perioden tradisjonelt har bedrevet et blandingsfiske hvor det er nødvendig med en høy bifangstprosent av vanlig uer.

- *Arbeidsgruppen viser til at dersom en velger å videreføre det frie fisket for juksa, så bør det frie fisket begrenses til månedene juni, juli og august. Det anbefales å kun gi en slik adgang for fartøy under 15 meter. I de andre delene av året følger fartøy som fisker med juksa de samme reguleringene som andre konvensjonelle fartøy i den relevante lengdegruppen.*
- *Effekten av tiltakene må observeres og reguleringen, herunder bifangstprosentene, må justeres dersom det kommer frem at tiltakene ikke har noen effekt.*

Disse rådene ble fulgt opp og vedtatt av Fiskeridirektoratet ved reguleringsmøtet i november 2015. WWF ønsker derfor å gjenta deler av hva vi skrev i vårt hørings svar til rapporten, og som dessverre fremdeles er gjeldende utfra dagens bestandssituasjon for vanlig uer:

WWF mener anbefalte tiltak ikke vil være effektive nok for å nå målsetningen om å innføre reguleringstiltak som reflekterer den alvorlige bestandssituasjonen for vanlig uer. Arbeidsgruppens anbefalte tiltak er ikke i samsvar med hverken internasjonale faglige råd eller råd fra tidligere nedsatt arbeidsgruppe (Bilkø et al. 2003). Tiltakene vil ikke oppfylle nasjonale- og internasjonale forpliktelser for bærekraftig forvaltning av vanlig uer.

WWF mener at foreslåtte tiltak fra arbeidsgruppa er et skritt i riktig retning, men de vil ikke oppfylle de faglige råd for bærekraftig forvaltning av vanlig uer som foreligger fra ICES. WWF mener derfor at strengere krav til forvaltningen av vanlig uer er påkrevd for å oppfylle eksisterende vitenskapelige anbefalinger for bestanden i norske farvann.

WWF er kritiske til at arbeidsgruppen legger opp til en anbefalt regulering med fangst av 3.503 tonn vanlig uer (konvensjonelle redskaper + trål). I tillegg kommer fangsten fra juksafisket, som i 2013 tilsvarte 93 tonn. WWF ønsker å bemerke at arbeidsgruppa legger seg på en linje som avviker sterkt fra ledende råd fra ICES om nullfangst, og som overskrider sterkt anbefalinger fra tilsvarende arbeidsgruppe fra 2003 (Bilkø et al. 2003) om å ikke overskride et uttak på 2.500 tonn vanlig uer.

WWF mener at bifangstprosenten for vanlig uer ikke skal overskride 5% avregnet på ukesbasis, herunder gjeldende alle redskaper inkl. juksa. Tabell 6.3 i rapporten fra arbeidsgruppa viser at en 5% bifangstkvote vil gi en totalfangst av vanlig uer tilsvarende 2.543 tonn som er tilnærmet lik anbefaling fra arbeidsgruppa av 2003 og nærmere ICES sin klare anbefaling om null fangst.

WWF *for a living planet*[®]

Vennlig hilsen
for WWF Verdens naturfond

Fredrik Myhre
rådgiver, fiskeri & havmiljø
fmyhre@wwf.no